

Zfetovaná duše

Zdeněk Horký
Markéta Bednářová

TRITON
Praha / Kroměříž

Zdeněk Horký
Markéta Bednářová

ZFETOVANÁ DUŠE

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Horký, Zdeněk

Zfetovaná duše/Zdeněk Horký, Markéta Bednářová.

– V Praze: Stanislav Juhaňák – Triton, 2015. – 217 stran

ISBN 978-80-7387-926-6

821.162.3-32 * 364.692

– patologické závislosti

– české příběhy

821.162.3-3 – Česká próza [25]

Zfetovaná duše

Zdeněk Horký

Markéta Bednářová

Zdeněk Horký
Markéta Bednářová
ZFETOVANÁ DUŠE

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © Zdeněk Horký, Markéta Bednářová, 2015
© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2015
Cover © Renata Brtnická, 2015

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,
Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,
www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7387-926-6

OBSAH

Předmluva	13
Prolog	19
1 Klikář (1998)	21
2 Pan Někdo (březen 2001)	23
3 Chimérická žena (září 2001)	25
4 Svým vlastním zajatcem (2002)	27
5 Osud zasahuje (2002–2003)	30
6 Svatba (2004)	34
7 Sebevědomí trpí (2004–2005)	38
8 A zase herna! (2005)	41
9 Splněný sen (2005)	44
10 Kamarád Zdenda (podzim 2005)	46
11 Hodně špatné rozhodnutí (zima 2005)	48
12 Ďábel tasí dráp (jaro 2006)	52
13 Průšvih jako Brno (2006)	58
14 Hrozba zažehnána (jaro 2006)	61
15 Útěk do ciziny (jaro 2006)	64
16 Kamion – hobby a hlavně záchrana (2006)	68
17 Minulost se lepí na paty (léto 2006)	72
18 A zase lži a sázky (léto 2006)	76
19 Itálie a průšvih v Německu (léto–podzim 2006)	80
20 Nový „kámoš“ – pervitin (podzim 2006)	87

21	V pasti (podzim 2006)	93
22	Manželé do dražby (zima 2006)	96
23	Bez střechy nad hlavou (zima 2006 – jaro 2007)	100
24	Gamblerovi prachy do ruky nepatří (jaro 2007)	103
25	Pervitin a jeho výroba (jaro 2007)	106
26	Zpronevěra ve velkém – na pervitinu žádný problém	109
27	Manželství na odpis (jaro 2007)	112
28	Mistr vaříč (léto 2007)	116
29	Kdo je přednější (léto 2007)	119
30	Poprvé do žíly (léto 2007)	124
31	Změna osobnosti. Myšlení neřídí mozek, ale pervitin (podzim 2007)	129
32	Posledních pár dní svobody (podzim 2007)	134
33	Vazební věznice Brno (podzim–zima 2007)	137
34	Policejní machinace a vězení (2008)	141
35	Propuštění poprvé (léto 2008)	145
36	Znovu ve vězení (zima 2008 – léto 2009)	151
37	Díra... a pak velká makačka (léto 2009 – léto 2010)	154
38	Propuštění podruhé (podzim 2010)	157
39	Problémy doma (podzim 2010)	162
40	Pervitin opět na scéně (podzim 2010)	164
41	Placebo místo perníku (2011)	170
42	Zátah na vaříče, který nevařil, aneb jak zamaskovat zpackaný zásah (léto 2011)	176
43	Policie neovlivňuje výpověď obviněného? (léto 2011)	181
44	Vazba (2011)	185
45	Tvrdá realita (léto 2011)	190

46	Předem prohraný boj (léto 2011)	194
47	Čekání na Jiřinu (podzim 2011)	198
48	Soud (zima 2011 – jaro 2012)	201
49	Bezmoc ve vazbě a rozsudek (jaro 2012)	205
50	Stále čekám na spravedlnost (zima 2012)	208
	Zbyněk pohledem sestry	212
	Epilog	215
	Doslov	217

PODĚKOVÁNÍ

Za zrod této knihy vděčím především své skvělé sestře Markétě, která se ochotně chopila mého deníku a strávila spoustu času nad jeho zpracováním do knižní podoby. Rád bych poděkoval i nakladatelství Triton za impulz k práci na textu. A konečně velký dík patří mé rodině, mému synovi, za to, že při mně ve všem stáli, že mě podporovali a hlavně že mi stále věří. Děkuji.

Zdeněk Horký

Můj upřímný dík za vznik knihy patří dvěma pro mě životně důležitým osobám. Mé literární průvodkyni Mgr. Soně Forgáčové, která vedla moji ruku při psaní a neustále mi vracela stránky k přepracování. Učila mě cítit a vnímat jazyk a pracovat s ním. Velký dík také náleží Mgr. Lence Svobodové z nakladatelství Triton, která svým profesionálním, ale především lidským přístupem k handicapovaným, zdravotně postiženým či drogově závislým, dokáže měnit jejich osudy pozitivním směrem. A díky usilovné práci se jí daří otevírat oči široké veřejnosti.

Markéta Bednářová

PŘEDMLUVA

Vážení čtenáři,

možná si někteří kladete otázku, jaký smysl má dnes psát a vydávat knížky, jako je tato od Zdeňka Horkého. Možná si někteří nejste jistí, zda počín vydavatele (nakladatelství Triton) není jen nostalgickou vzpomínkou na 90. léta. Jaký význam má v současné době knižní zpracování tématu drogového příběhu a jaký je jeho aktuální kontext?

Pokud jste před přečtením této knihy nebo po něm zabloudili očima sem, do předmluvy, rád bych se s vámi podělil o několik postřehů, které mě napadly při čtení a které se mi jeví být jedním z možných doplnění a snad i trochu odpovědí na předešlé otázky. Nedomnívám se totiž, že by vznik a existence knížky, jako je tato, měly smysl jen pro jejího autora. Myslím, že smysl mají i pro nás ostatní. Lidská kultura vznikla a žije svými příběhy a příběhy okolního světa. Vyprávění každého silného příběhu je důležité pro nás všechny, a pokud má příběh hloubku a sdělnost, může také najít svého čtenáře či posluchače. Ve sdílení příběhů je skryta moudrost i naděje. Být osloven a nechat se zasáhnout příběhem dává šanci odnést si z něj víc než pouhá slova.

Téma nelegálních drog začala naše země postupně objevovat v 80. letech minulého století. Začala tušit polosvět za nimi a šířejí se s tímto fenoménem konfrontovat. Zlom nespočíval v tom, že by drogy do té doby nebyly, ačkoli komunistický režim chápal nelegální drogy jako něco v socialismu neexistujícího, co patří do prohnitého kapitalistického světa. Nicméně i navzdory tomuto postoji u nás působili špičkoví odborníci a lidé věnující se závislostem. V 80. letech však bylo toto téma „objeveno“ pro většinou společnost.

Bylo s tím spojeno také prolomení mlčení okolo drog v médiích. Drogy se staly něčím přítomným, o čem se dalo (i když opatrně) najednou hovořit a jehož existenci bylo možné připustit. Radek John v roce 1986 napsal a vydal své *Memento*, Zdeněk Zaoral ve stejném roce natočil film *Pavučina* a vyšel mj. také překlad knihy *My děti ze stanice Zoo* (1987). Tato díla vzbudila velkou pozornost. Zaujala. To již byla trochu jiná káva. To už nebylo o něčem někde daleko, jak veřejnost většinou vnímala např. knížku z roku 1975 *Vstupenka do pekla*, a nebyly to ani odborné (ačkoli bezesporu kvalitní a odvážné) knihy jako *Toxikomanie* Eduarda Urbana z roku 1973. Najednou tu bylo něco, co se tvářilo jako součást naší společnosti a dávalo najevo, že do ní hodlá patřit. Narodil se nový společenský fenomén a ten dostal po roce 1989 velmi silný impuls.

Proměna naší společnosti a otevření hranic odstranily poslední zbytky naivního pohledu na drogy. Ty tu najednou byly s nebývalou silou a v dosud nepoznaném a netušeném rozsahu. A s nimi vše další, na co jsme v této podobě nebyli zvyklí. Tento vývoj vedl v 90. letech ke křeči. Společnost se zalekla a zaujala defenzivní postoj, sycený hysterickou atmosférou a strachem. Čím menší zkušenosti jsme měli s těmito fenomény a čím více byly obestřeny něčím tajemným, novým, trochu přitažlivým a vzrušujícím, ale současně zakázaným a obávaným, tím delší čas jsme potřebovali, než jsme dospěli do poněkud racionálnější polohy a začali téma výrazněji vnímat v kontextu.

Přes dvě desetiletí po sametové revoluci trvalo, než jsme si k tématu nelegálních drog vytvořili cestu, která umožňuje trochu více klidu a odstupu, nezbytných pro práci s ním. Navzdory obtížím a nedokonalostem se postupně konstituuje systém preventivních a léčebných programů a došlo k neuvěřitelně rychlé profesionalizaci celého nového oboru. Ten sice v jedné rovině navazoval (v nejlepší smyslu slova) na tradici v oblasti prevence a léčby závislosti na alkoholu, ale najednou dokázal také konstruktivně

integrovat tabák, gambling a právě i nelegální drogy. Vznikl nový koncept a pohled na závislosti, zrodil se velmi moderně a progresivně pojatý obor adiktologie (*viz např. sekce Obor adiktologie na www.adiktologie.cz*).

Lidé jako Zbyněk začali dostávat trochu jinou šanci. Mnozí ji využili a dosvědčili tak, že závislost nemusí znamenat konečnou stanici. Mnozí dokázali a dokazují, že s vůlí, odhodláním a nadějí je možné vyjít ven z bludného kruhu. Že nejsou těmi „feťáky“ na šikmé ploše, kterým není pomoci. Mnozí ukazují nám i sobě, že ta investice smysl má, že to dokáží. Někteří z nich sami, jiní s pomocí partnerů, rodin apod., další díky profesionální pomoci a podpoře.

Každý příběh, jako je ten Zbyňkův, má minimálně dvě roviny. V té první je svědectvím o vlastním vnitřním boji, o způsobu, jakým se vyrovnat s osobní slabostí, selháním, chybami a stíny. Je svědectvím vnitřního souboje, jaký se obtížně srovnává s čímkoli vnějším. Souboje o sebe sama, resp. o svoji duši ve faustovském dramatu. Tento zápas však v praktické „každodenní“ podobě nemá zrovna „navoňenou“ románovou podobu. Naopak – syrovost, násilnost a vulgarita jsou jeho typickými atributy. Možná že pro závislosti je tento paradox typický. Ovšem právě na něm lze celé téma lépe vysvětlit a chápat. Čím vulgárnější, hloupější a násilnější je povrch, tím křehčí, barevnější, nejistější a rozechvělejší je vnitřek.

Zbyňkův příběh i pohled jeho sestry jsou možná tisíci variací. Jsou však živým a autentickým svědectvím a přes množství zkratek a zjednodušujících schémat nabízejí konfrontaci disponující potenciálem obohatit nejen pokračující veřejnou diskusi o složitém a vícevrstevném tématu. Poskytují také možnost lépe chápat a hodnotit lidskou slabost a nejistotu samostatného a autentického žití. Možná nám rovněž mohou pomoci zodpovědět otázku, proč sociologické průzkumy opakovaně přinášejí zjištění, že „feťák“ je nejméně vítaným sousedem v domě. To je minimálně zvláštní v zemi s extrémně vysokou tolerancí vůči tabáku a alkoholu.

Navzdory faktu, že ve spotřebě alkoholu dlouhodobě patříme v mezistátním srovnání na smutné nejvyšší příčky a nejsme schopni realizovat žádné skutečně efektivní řešení a s problémem se začít porovnávat, se zdá, že jsme zmítáni podivným iracionálním postojem. Zatímco v naší zemi snad není rodina, která by neměla v širším okruhu silného kuřáka, člověka majícího problém s alkoholem nebo zneužívajícího léky, jsou „jiné“ drogy a jejich uživatelé prostě stále těmi „za oponou“.

Snad právě tento příběh bude jedním z kamínek do mozaiky diskusí směřujících ke zvládnutí těchto paradoxů a pomáhajících dívat se na cizí slabosti a stíny s alespoň podobným pochopením, s jakým pohlížíme na ty vlastní. To není o bezhraničnosti nebo mechanickém odpouštění. To je o vytvoření základního předpokladu k přijetí slabosti, bezmoci, bolesti a závislosti jako součástí života. A tím pak také o naději, že můžeme být lepší, než jací jsme dnes.

V Praze 19. dubna 2015

*prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.,
přednosta Kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty UK
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze*

* * *

Pravdivý a autentický příběh je založen na skutečných událostech tak, jak je zažil, vnímal a hodnotil člověk, o kterém kniha pojednává. Jména osob a místa děje uváděná v knize však byla autory oproti skutečnosti změněna.

PROLOG

Zbyněk si dá pecku a jde rozmontovat kradená auta. Všechno je bez problémů. Dovozece potřebuje motor, nápravy, světla. S Olinem se domlouvá, že díly hned druhý den odvezou, protože cítí nebezpečí. Zinkasuje peníze a odjíždí pro materiál na perník. Nakoupí čtyřicet balení modafenu a vrací se raději polní cestou domů. Nedaleko domu vidí stát tmavě zelenou fabii.

„Asi rybáři,“ bleskne mu hlavou a víc o tom nepřemýšlí.

Doma jde hned vařit, potřebuje přece vyplatit bratra. Dluží mu za auto. Dovaří perník a v ložnici ho rozděljuje do měrek. Něco málo nechává fetákům, kteří mu pomáhali. Konečně si trochu marně chystá dávku pro sebe, aby neusnul.

„Zbyňku, vstávej!“ slyší hlas z dálky.

Těžce se orientuje, kde vlastně je a kdo na něho mluví.

Poznává pokoj, ale nechápe, proč tam leží oblečený s brýlemi na očích. Není schopný se pohnout, očima pomaličku bloudí po místnosti. Jeho pohled padne na vyskládané, plné stříkačky s pervitinem.

Potřebuju dávku, jinak se nezvednu! Cítím se jak zpráskanej pes, je mi zle!

Motá se, nedokáže se udržet na nohou, celé tělo ho strašně bolí.

Hlavou se mu honí jediné: musí si dát a bude fajn!

Náhle slyší strašné rány a hrozný řev. Poslední myšlenka patří fetákům, kteří asi dělají bordel na dvoře. Dávku si píchnout nestihne.

Zakuklenec v rozkopnutých dveřích huláká: „Policie! K zemi!“

Celé mu to v tu chvíli připadá jako zpomalený film. Ještě mrkne směrem k oknu, ale nemůže se pohnout. V ten moment se okno rozvalí a další těžkooděnc skáče do domu.

Přichází k sobě. Leží na zemi. Ruce má spoutané za zády.

U něj dva těžkooděnci s brokovnicemi.

Všechno je v prdeli! Dvacet osm gramů pervitinu, varna v garáži, kompletně rozdělaná oktávka a čtyři kradený auta. Za to dostanu nejmíň deset let!

„Dívej se do zdi!“

Stihne jen zahlédnout spoutanou Kely.

Policista na něho znovu řve: „Ty snad kurva nerozumíš, že máš čumět do zdi?!“ míří pažbou k jeho obličejí.

Čas i prostor pracují proti němu a on je stoprocentně ready i bez dávky. Na scénu přicházejí dva chlapi v civilu. Zbyněk se otáčí a jednoho z nich poznává.

Novák z protidrogovýho...

Ten se rozhlíží a posměšně upouští slova: „Spadla klec, hochu, tak kde to máš schovaný?“

Než větu dokončí, zmerčí skrz dveře vyskládané měřky.

„Ani nemusíš nic říkat, moc pěkně to máš nachystaný, jako bys nás čekal.“

„Na dvůr!“

Těžkooděnci mu uvolňují stahovací pásku. V momentě ho však přikurtují normálními pouty ke sloupu.

Policajti demolujou barák, moje pozornost se obrátí k dílně. Dva policajti ji otevírají a nechápavě krouťí hlavou.

No, majitel oktávky, která je rozebraná na šroubky, řve jako ďábel, chce mě zabít a zadupat do torza svýho autáku. Policajti mají co dělat, aby ho zpacifikovali, i když použijí i násilí.

Najednou na dvůr přijíždí zelená fabia.

Bože, já jsem vůl!

1

Klikař

1998

Jsem klikař! Ze všeho vybruslím!

Jenže najednou mi to všechno přerůstá přes hlavu.

Lukáš a Zbyněk, pohledná dvojčata, kterým otec kupuje, nač si vzpomenou.

Ani jeden si neváží ničeho.

Ségra je vážně nemocná. Už mě to fakt štve. Všechno se točí jenom kolem ní. Kde jsem sakra já, existuju vůbec?

S Lukášem se začínají obklopovat pochybnými kamarády. Na učňáku přicházejí problémy.

„Herdek, mně se dneska nechce do školy, kašlem na to!“ zařve Zbyněk. „Copak je to tak důležitý?“

„Není!“ vyštěkne přesvědčeně.

„Ve škole po mně pořád něco chtěj a já už toho mám dost. To není život, po kterým toužím! Kde je dobrodružství, kde jsou baby?“

A vyráží se za školu.

„Co budeme dělat? Tak co? Měl bych chuť něco čórnout!“ provokuje téměř dospělý kamarád.

„Kravina!“ brání se Zbyněk.

„Seš pěkněj sráč! Proč neřekneš rovnou, že se bojíš? Přiznej to!“ přitvrzuje kámoš.

„Lukáš bude hlídat a já se Zbyňkem rozkopnu voko a rozhlíd-nem se,“ navrhuje borec.

A skutečně tu osudovou chybu udělají.

Počet vloupání se zvyšuje, škody jsou veliké.

Zbyněk poprvé ve svém životě platí. Možná z hlouposti, snad skutečně věřil, že holka, která je do vloupačky s vidinou chlastu a cigaret navezla, je nebonzne. Omyl, bonzla.

Zbyňkovi chybí chápající rozumný kamarád, kterému by se mohl svěřit se starostmi a prozradit mu svůj plán s vloupáním do chatek. Přítel, který by poradil a přesvědčivě řekl: „Kašlem na to, dyť je to blbost!“

Ale život je nevyzpytatelný a všechno se šplhá naprosto jinými cestami.

Zbyněk si celý svůj život kupuje svět a tohle je jedna z prvních lekcí.

Je však hluchý, neslyší.

Případ řeší kurátor a policie:

„Máte obrovské štěstí, je amnestie!“

Celá příhoda se mi vytrácí z hlavy. Jak je možný, že na něco takovýho zapomínám? Neporazitelnej frajer!

Klikař!